

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 11 marca 2016 r.

DOLiS-440-1854/13

**Dyrektor Szkoły
Szkoła Podstawowa [...]**

WYSTĄPIENIE

na podstawie art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 2015 r. poz. 2135 ze zm.) zwanej dalej także ustawą, zgodnie z którym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych może kierować do jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi wystąpienie zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony danych osobowych, w związku z pozyskaniem przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych informacji o niezgodnym z prawem udostępnianiu danych osobowych podmiotom trzecim bez podstawy prawnej przez Szkołę Podstawową [...], zwracam się o podjęcie działań prowadzących do zapewnienia prawidłowości procesu przetwarzania danych osobowych zgodnie z wymogami określonymi w przepisach o ochronie danych osobowych.

Impulsem do skierowania niniejszego wystąpienia była skarga Pana J.C oraz Pani K.C dotycząca nieprawidłowości w procesie przetwarzania danych osobowych ich oraz syna, przez Szkołę Podstawową [...] [zwana dalej: Szkołą]. W toku postępowania administracyjnego przeprowadzonego w niniejszej sprawie Szkoła wskazała, że udostępniła dane osobowe w/w osób pracownikowi Kuratorium Oświaty w G. oraz Zespołowi Interdyscyplinarnemu do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w K., okazując tym podmiotom anonimową wiadomość zawierającą dane osobowe Skarżących, w tym również tzw. dane wrażliwe.

Wskazania wymaga, iż na każdym administratorze danych ciąży obowiązek przetwarzania danych osobowych zgodnie z zasadami wynikającymi z ustawy o ochronie danych osobowych. W myśl art. 7 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t. j. Dz. U. z

2015 r. poz. 2135 ze zm.) [zwanej dalej: u.o.d.o.], ilekroć w ustawie jest mowa o przetwarzaniu danych rozumie się przez to jakiekolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, w tym ich udostępnianie. Każda forma przetwarzania danych osobowych tzw. „zwykłych” powinna znaleźć oparcie w jednej z enumeratywnie wyliczonych w art. 23 ust. 1 u.o.d.o. przesłanek, warunkujących legalność tego procesu natomiast w przypadku przetwarzania danych osobowych tzw. „wrażliwych”, których wyczerpujący katalog określono w art. 27 ust. 1 u.o.d.o. powinno mieć oparcie w jednej z przesłanek wymienionych w art. 27 ust. 2 u.o.d.o.

Szkoła jako administrator danych osobowych powinna każdorazowo dokonać oceny legalności przetwarzania danych osobowych w tym ich udostępnienia, a w przypadku braku przesłanki uprawniającej go do przetwarzania danych osobowych, powstrzymać się od ich przetwarzania.

Należy również wskazać, że jeżeli przepis prawa upoważnia Szkołę do przetwarzania określonych danych osobowych w ramach konkretnej procedury, to może ono przebiegać jedynie w jej granicach. W przeciwnym razie przetwarzanie danych osobowych będzie stanowić naruszenie przepisów w/w ustawy. W sytuacji otrzymania informacji wskazujących na nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny ucznia, tj. iż osoba ta może być dotknięta przemocą w rodzinie, Szkoła może przetwarzać dane osobowe zawarte w tej wiadomości jedynie w ramach procedur przewidzianych przepisami prawa. W takiej sytuacji art. 9d ustawy o z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. 2015 r. poz. 1390 ze zm.) w zw. z §2 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2011 nr 209 poz. 1245) przewidują możliwość wszczęcia przez przedstawicieli Szkoły stosownej procedury w związku z uzasadnionym podejrzeniem przemocy w rodzinie. Ponadto, Szkoła może również złożyć stosowne zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, mając na uwadze brzmienie art. 304 §2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. 1997 nr 89 poz. 555 ze zm.) który stanowi, że instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że przepisy dotyczące ochrony danych osobowych w art. 26 ust. 1 u.o.d.o. nakładają na administratora danych osobowych powinność dołożenia szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności obowiązek zapewnienia, aby dane te były przetwarzane zgodnie z prawem (pkt 1); zbierane dla oznaczonych,

zgodnych z prawem celów i niepoddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami, chyba że ustawa stanowi inaczej (pkt 2); merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane (pkt 3) oraz przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania (pkt 4). Szkoła, jako administrator danych osobowych, powinna przetwarzać dane osobowe zgodnie z w/w zasadami tj. jedynie w celach określonych przepisami prawa oraz w takim zakresie, który jest konieczny do realizowania w/w celów. Niezastosowanie się przez Szkołę do przepisów określających procedury uprawniające ten podmiot do przetwarzania danych osobowych, skutkować może udostępnieniem podmiotowi trzeciemu danych osobowych w sposób sprzeczny ze wskazywanymi zasadami.

Ponadto wskazać należy, że Szkoła uprawniona jest do udostępnienia danych osobowych pracownikowi Kuratorium Oświaty jedynie w przypadku, gdy po stronie tego podmiotu występuje przesłanka legalności określona w u.o.d.o. Oznacza to, że Szkoła udostępniając dokumenty pracownikowi Kuratorium Oświaty działającemu w ramach prowadzonego nadzoru pedagogicznego, powinna udostępnić jedynie takie dane osobowe, które są konieczne do jego przeprowadzenia oraz których przetwarzanie znajduje umocowanie w przepisach prawa. Szkoła nie powinna zatem w takim przypadku udostępniać danych osobowych ucznia oraz osób trzecich (w tym rodziny ucznia), jeżeli nie mieści się to w granicach w/w nadzoru. W aktualnym stanie prawnym, zgodnie z art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1997 r. o systemie oświaty (tj. Dz. U. 2015 r. poz. 2156 ze zm.) [zwanej dalej: u.s.o.], nadzór pedagogiczny polega na obserwowaniu, analizowaniu i ocenianiu przebiegu procesów kształcenia i wychowania oraz efektów działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek; ocenianiu stanu i warunków działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkół i placówek; udzielaniu pomocy szkołom i placówkom, a także nauczycielom w wykonywaniu ich zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych; inspirowaniu nauczycieli do innowacji pedagogicznych, metodycznych i organizacyjnych. Natomiast artykuł 33 ust. 3 pkt 2 u.s.o. stanowi, że w ramach nadzoru pedagogicznego nauczyciel, o którym mowa w art. 35 ust. 5 u.s.o. (tj. nauczyciel zatrudniony na stanowisku wymagającym kwalifikacji pedagogicznych w kuratorium oświaty oraz w urzędzie tych organów lub podległych im jednostkach organizacyjnych) ma prawo wglądu do prowadzonej przez szkołę lub placówkę dokumentacji dotyczącej przebiegu nauczania, wychowania i opieki oraz organizacji pracy.

Zaznaczyć należy, że naruszenie zasad wynikających z przepisów skutkować może zarówno odpowiedzialnością administracyjną przed Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, jak i karną, o której mowa w przepisach rozdziału 8 ustawy o ochronie danych osobowych, przed

organami właściwymi do ścigania przestępstw. Zgodnie bowiem z art. 51. u.o.d.o. kto administrując zbiorem danych lub będąc obowiązany do ochrony danych osobowych udostępnia je lub umożliwia dostęp do nich osobom nieupoważnionym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. Ponadto art. 49 u.o.d.o. stanowi, że kto przetwarza w zbiorze dane osobowe, choć ich przetwarzanie nie jest dopuszczalne albo do których przetwarzania nie jest uprawniony, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Jeżeli czyn określony powyżej dotyczy danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Reasumując, Szkoła przetwarzając dane osobowe powinna stosować się do procedur przewidzianych w przepisach prawa w sposób ścisły. Zaniedbanie tego obowiązku skutkować będzie tym, że Szkoła przetwarzać będzie dane osobowe zawarte w komunikatach dotyczących osób dotkniętych przemocą w rodzinie w sposób nieadekwatny i niecelowy oraz bez podstawy prawnej.

Mając na uwadze powyższe zwracam się o ustosunkowanie się do wystąpienia Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych **w terminie 30 dni** od dnia otrzymania niniejszego pisma, stosownie do treści art. 19a ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych, w tym poinformowanie Generalnego Inspektora, o działaniach podjętych w celu dostosowania procesu przetwarzania danych osobowych do wymogów określonych w obowiązujących aktach prawnych, w szczególności zapoznanie pracowników Szkoły z procedurami przewidzianymi w przepisach prawa, dotyczącymi przetwarzania danych osobowych w związku z wykonywanymi przez nich zadaniami.